

ЗАПИСНИК
са Прве посебне сједнице Скупштине Општине Фоча,
од 20. 5. 2021. године

Прва посебна сједница Скупштине Општине Фоча одржана је у четвртак, **20. маја 2021. године**, у сали Центра за културу и информисање, у Фочи, са почетком у 10.15 часова.

Сједници је предсједавао **Срђан Драшковић**, предсједник Скупштине. Он је констатовао да сједници присуствују 24 одборника и да Скупштина може пуноважно радити и одлучивати.

Поред одборника, сједници су присуствовали и:

- начелник Општине Фоча, Милан Вукадиновић,
- замјеница Начелника Општине Фоча, Весна Рашевић,
- начелници одјељења из састава Општинске управе Општине Фоча.

Сједници су присуствовали и:

- Споменко Стојановић, посланик у Народној скупштини Републике Српске,
- Драган Јевтић, помоћник министра за просторно уређење, грађевинарство и екологију у Влади Републике Српске,
- обрађивачи радних материјала,
- представник предузећа „Србињепутеви“ д. о. о. Фоча,
- представник удружења Центри цивилних иницијатива,
- представници Удружења грађана „Бјелава“ Фоча,
- средства јавног информисања (Радио Фоча, Нова БХ ТВ, РТ РС, Creativo Centar).

Предсједник Скупштине је истакао да је позив за присуствовање сједници достављен и Министарству енергетике и рударства.

Он је образложио да Скупштина мало касни са почетком рада, јер је пред почетак сједнице Скупштине одржана сједница Колегијума, на којој је разматран захтјев Удружења Центри цивилних иницијатива, које је поднијело писани захтјев да им се дозволи видео снимање прве тачке дневног реда, која се односи на изградњу малих хидроелектрана на сливу ријеке Бјелаве, које би вршило продукцијска кућа „Creativo Centar“, о чему је Колегијум Скупштине једногласно заузео став да се уважи предметни захтјев, уз напомену да сниматељ фиксира камеру на једном мјесту и не омета ток сједнице.

Предсједник Скупштине је истакао да сједници присуствује и Хелена Владичић, нова одборница и кандидат са листе политичког субјекта Социјалистичка партија, умјесто преминуле одборнице Слађана Костовић Благојевић.

Он је позвао секретара Скупштине да образложи статус и третман нове одборнице.

Бранимир Радовић, секретар Скупштине је образложио да је предсједник Скупштине, након смрти одборнице Слађане Костовић Благојевић, покренуо поступак за утврђивање престанка мандата и додјелу мандата сљедећем одборнику са листе политичког субјекта Социјалистичка партија.

Централна изборна комисија БиХ је дана 29. 4. 2021. године донијела Одлуку о престанку мандата и додјели мандата сљедећем квалификованом кандидату. Овом одлуком утврђен је престанак мандата за Слађану Костовић Благојевић, по основу наступа смрти, а упражњени мандат у Скупштини додијелен је Хелени Владичић, сљедећем квалификованом кандидату са листе политичког субјекта Социјалистичка партија. Хелена Владичић је дана 7. 5. 2021. године потписала Изјаву о прихватању мандата одборника у Скупштини Општине Фоча.

Он је образложио да Централна изборна комисија БиХ још увијек није доставила увјерење о додјели мандата, којим се заокружује читав овај поступак додјеле и прихватања мандата у Скупштини.

У члану 40. став 2. Закона о локалној самоуправи предвиђено је да „права и дужности одборника наступају од дана прихватања мандата одборника у складу са изборним прописима“.

У овом случају потребно је примијенити члан 85. став 5. Пословника Скупштине Општине Фоча који прописује да одборник којем није верификован мандат може да присуствује сједницама и учествује у раду Скупштине, без права одлучивања.

Он је закључио да се, из наведених разлога, на овој сједници не може извршити верификација мандата за нову одборницу Хелену Владичић, али да она може учествовати у раду Скупштине, с правом на дискусију, у складу са Пословником.

Предсједник Скупштине **Срђан Драшковић** је прочитао Приједлог дневног реда за Прву посебну сједницу Скупштине, који је утврдио Колегијум Скупштине на Четвртој сједници, од 20. 4. 2021. године.

Он је отворио расправу о Приједлогу дневног реда.

За дискусију није било пријављених.

Предсједник Скупштине је позвао одборнике да се изјасне о Приједлогу дневног реда.

Након извршеног гласања, он је констатовао да је **Скупштина Општине Фоча**, једногласно („за“ су гласала 23 одборника), усвојила сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Информација о изградњи малих хидроелектрана на сливу ријеке Бјелаве,
2. Информација о стању и изградњи, регионалних, магистралних и других приступних путева на подручју општине Фоча.

АД – 1. Информација о изградњи малих хидроелектрана на сливу ријеке Бјелаве

Уводне информације о Информацији дао је **Ранко Поповић**, начелник Одјељења за просторно уређење и стамбено – комуналне послове.

Он је образложио активности које је ово одјељење водило код надлежног министарства, општинских органа и предузећа, у вези прикупљања потребне документације за изградњу малих ХЕ на ријечи Бјелави. У складу са чланом 60. Закона о уређењу простора и грађењу, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је надлежно за издавање локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе, а не орган општине, пошто се ради о енергетском објекту чија је инсталисана снага већа од 250 KW.

Акценат у Информацији стављен је на изјашњења која је Општина Фоча доставила Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију у поступку процјене утицаја на животну средину за објекат МХЕ на ријеци Бјелави, у којим је истакнуто да се ради о објекту чија је изградња изазвала мноштво негодовања и бурних реакција, како становништва општине Фоча, тако и невладиних организација и удружења, и да се поменута МХЕ налази уз главни доводни цјевовод, као и да се са истим укршта.

По захтјеву овог министарства да се поново изјасни и изнесе јасан став, од 19. 4. 2021. године, Општина Фоча је 5. 5. 2021. године доставила изјашњење у којем је истакла да је, првенствено због заједничког интереса за безбједно и сигурно снабдијевање питком водом, против овакве инвестиције, ако угрожава постојећи цјевовод и да подржава Декларацију о заштити ријека у Републици Српској.

Младен Пиповић, начелник Одјељења за инспекцијске послове и комуналну полицију је образложио да је ово одјељење у току извођења радова на изградњи МХЕ Бјелава, а по сазнању и пријему представки од Инспектората РС и удружења из Фоче и Бање Луке, излазило на терен и предузимало радње и овлашћења из своје надлежности.

Грађевински и водни инспектор су извршили укупно пет инспекцијских контрола и о томе сачинили пет записника и једно рјешење, о чему су обавијестили републички инспекторат и подносиоце представки. Излазак на терен ових инспектора извршен је: 22. 4. 2020. године, 30. 4. 2020. године, 11. 6. 2020. године, 10. 7. 2020. године и 17. 2. 2021. године.

Увидом у изведене радове на лицу мјеста и предочену документацију од стране извођача радова, инспектори су утврдили да су сви радови извођени у складу са: рјешењем Министарства енергетике и рударства РС и пројектом детаљних геолошких истраживања, којим је предузећу „Србињепутеви“ д. о. о. Фоча одобрено извођење радова у оквиру геолошких истраживања, као и са издатим водним смјерницама које је издало ЈП „Воде Српске“. Овим пројектом и рјешењем дозвољена је изградња приступних путева до мјеста гдје ће бити потенцијални водозахвати и мјеста гдје ће се вршити геолошко истраживање и вађење узорака земљишта на 18 локација.

Инспектори су констатовали да изведени радови нису угрозили извориште на Лучким врелима, које се налази узводно од предвиђеног водозахвата, а са којег се општина Фоча снабдијева питком водом.

Министарство енергетике и рударства је издало дозволу за наведене радове, а начин издавања дозволе и да ли је било неких неправилности приликом издавања исте није у надлежности општинске инспекције.

Контролу предметних радова извршили су и инспектори Инспектората РС, који у овом случају имају главну надлежност на свим рјешењима и дозволама које издају републички органи и министарства. По сазнањима овог одјељења, републички инспектори нису предузимали никакве мјере, нису доносили рјешења у овом предмету нити су уочили неке неправилности у раду општинских инспектора.

Он је најавио да ће општинска инспекција у наредном периоду, уколико дође до радова на овим локацијама, реаговати у складу са својим надлежностима и овлашћењима.

Предсједник Скупштине **Срђан Драшковић** је отворио расправу о Информацији.

У расправи су учествовали одборници: Огњен Бодирога, Душан Бодирога, Драгослав Станојевић, Никола Вуковић, Гордан Мастило, Милош Милић, Милорад Костић, Миливоје Достић, Изет Спахић, Татјана Шифорија и Миомир Бојат, као и Бранимир Радовић, секретар Скупштине, Милан Вукадиновић, начелник Општине,

Драган Јевтић, помоћник министра за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС, Миљан Малиш, представник Удружења грађана „Бјелава“, Горан Ђуковић, представник инвеститора „Србијеупутеви“ д. о. о. Фоча и Споменко Стојановић, посланик у Народној скупштини Републике Српске.

Огњен Бодирога је констатовао да ипак може да се снима на сједници Скупштине, подсећајући председника Скупштине да њему није било дозвољено да снима своју дискусију, иако је он подносио захтјев, као и Клуб одборника СДС-а, а данас је то дозвољено Центрима цивилних иницијатива.

Он је сматрао да постоји грешка у избору гостију јер је на ову сједницу требало позвати посланике у Народној скупштини РС Небојшу Вукановића и Максима Скока, који су отворено били против изградње малих ХЕ, док народни посланик из општине Фоча Споменко Стојановић о томе није проговорио ни ријечи. На сједницу је требало да дођу и Милан Баштинац или Петар Ђокић и претходни начелник Општине Радисав Машић, јер су то лица која се залажу за изградњу малих ХЕ. А шта су мале ХЕ, речено је у књизи професора Алексе Милојевића: „Мале хидроелектране – јавно или приватно добро“.

У Сједињеним Америчким Државама, Швајцарској, Аустрији, Италији и Грчкој има малих ХЕ, али су оне преко 50 % у власништву државе и направљене су са циљем да буду јавно добро и да се смање штетни гасови од нафте, угља и гаса, а нису приватно добро. Било је обећања да ће мале ХЕ донијети просперитет и запослеће више лица, али у суштини од ових хидроелектрана у Републици Српској корист има само појединац. Пројекцијом професора Милојевића, израчунато је да би у наредних 26 година концесионари имали добит од 3.932.000.000 КМ од Владе РС, а у буџет РС би уплатили 4 %, односно 15 милиона КМ.

Он је сматрао да су мале ХЕ добре, али уз сагласност грађана и државе.

Он је као примјер навео праксу у Швајцарској гдје је мала ХЕ у власништву општине, а за њену изградњу петицију су потписали грађани.

Он је оцијенио да се са малим ХЕ у Републици Српској десио криминал и да је он присутан већ годинама.

Он је у вези изградње МХЕ „Бјелава“ тражио да се образложи због чега су радови почели у вријеме пандемије вируса корона, зашто није одржан референдум грађана и зашто нико није питао власнике парцела које су одузете.

Он је указао на грешку на страници 3 у Информацији гдје умјесто: „KW“ треба да стоји: „MW“.

Он је за ову тачку дневног реда очекивао видео пројекцију, како би се могао видјети пејзаж уништеног подручја (клизишта, посјечено дрвеће и др.), гдје се планира изградња малих ХЕ.

Он је најавио да ће Клуб одборника СДС-а са одборником Милорадом Костићем предложити закључак којим јасно изражавају став да су они против изградње малих ХЕ на подручју општине Фоча, као и против даљих активности на изградњи МХЕ на сливу ријеке Бјелаве, јер је у питању криминал који је годинама присутан, гдје нема запослених, већ корист има само појединац, придржавајући се декларације Народне скупштине РС о забрани изградње малих ХЕ на ријекама у Републици Српској.

Душан Бодирога је сматрао да мале ХЕ нису од користи за друштво нити оно може на њима да пофитира, па треба чути ријеч струке.

Универзитет у Источним Сарајеву – Катедра за очување животне средине је у писму подршке против градње малих ХЕ дала мишљење какав ефекат имају мале ХЕ на животну средину и квалитет живота грађана, гдје је наведено да се у свијету (Амирици, Европи) мале ХЕ више не граде, него се руше постојеће, јер од њих нема користи, него само штете.

Он је апеловао да Скупштина заузме јасан став и каже да својим ресурсима треба да располаже она и да се искоришћавају тако да би народ живио богатије, а не да буде нека сиротиња и грађани трећег реда.

Он је оцијенио да је изградња малих ХЕ на ријеци Бјелави показала како републичке институције не раде свој посао. Он је истакао да је прво мишљење ПВиК „Извор“ било да нису дозвољени било који радови на Великој Бјелави, а ту су се без икакве дозволе изводили озбиљни радови, гдје се корито ријеке Бјелаве на неким мјестима измјештало и по 50 метара, а то није констатовала општинска грађевинска нити водопривредна инспекција. На предметној локацији постоје неријешени имовинско – правни односи, па се зашло у приватне посједе без сагласности грађана.

Он је предложио да се заузме јасан став да се забрањује изградња свих малих ХЕ на подручју општине Фоча.

Драгослав Станојевић је истакао да је 2020. године потписао петицију против изградње МХЕ „Бјелава“, а и сада је истог мишљења.

Из Информације се види да је Министарство енергетике и рударства тражило мишљење општинске власти у претходном периоду, сматрајући да треба видјети која су лица тада дала зелено свјетло да се могу градити ове хидроелектране и шта им је првенствено био интерес за давање те сагласности.

Он је сматрао да лица која у конкретном случају нису радила свој посао на прави начин треба позвати на одговорност, почев од претходног Начелника Општине, па даље.

Он је оцијенио да су садашњи Начелник Општине и извршна власт дали сасвим другачије мишљење о изградњи малих ХЕ на подручју општине Фоча у односу на претходну власт, јер је првенствени интерес да грађани општине Фоча имају чисту питку воду.

Никола Вуковић је сматрао да су сви на истој страни.

Он је подсјетио да је, у претходном сазиву Скупштине, одборник Милош Милић, испред Клуба одборника СНСД-а, покренуо иницијативу да се на територији општине Фоча не дозволе концесије на малим ХЕ, што довољно говори о ставу Клуба одборника СНСД-а о оваквим пројектима.

Влада РС је у мају 2017. године дала концесију за изградњу малих ХЕ на ријеци Бјелави и ушло се у пројекат, сматрајући да ће Влада РС, уколико се нешто ради мимо закона или се угрожава животна средина, примарни водовод и два изворишта, сигурно имати у виду закључке по овом питању које ће Скупштина данас донијети.

Он је сматрао да мале ХЕ нису инвестиција која доноси опште добро.

На територији општине Фоча постоје четири мале ХЕ, али се у буџет Општине не убере много средстава од тих хидроелектрана, а запослено је свега пет – шест лица. Зато Општина треба да се окрене озбиљним инвестицијама, као што је ХЕ Бук Бијела, како би у општини Фоча дошло до просперитета.

Гордан Мاستило је истакао да је апсолутно против изградње малих ХЕ на простору општине Фоча, Републике Српске и Босне и Херцеговине, из разлога што је то гурање руке у џеп грађана и сваки киловат произведене струје на тим малим ХЕ је субвенциониран парама из џепова сиромашних грађана.

Он је питао да ли би неко градио мале ХЕ да не постоји субвенција и то треба да буде мотив за супростављање њиховој изградњи.

Он је констатовао да постоји закон којим је регулисано питање давања концесија, по ком питању локална заједница тешко може шта да учини, али треба покренути иницијативу за суспендовање таквог закона, јер докле год постоји овај закон, постоји и могућност давања концесија.

Од малих ХЕ корист имају само инвеститори. Он је навео примјер МХЕ Говза гдје је било говора да ће Општина Фоча од ње имати годишње 100.000 – 150.000 КМ, али се из извјештаја о концесионим и водним накнадама за 2020. годину види да је приход по овом основу веома мали, односно катастрофалан.

Он је сматрао да је код додјеле концесија присутна трговина, гдје се узима по неколико концесија, а онда се њима тргује, у чему је искључена Општина и њено мишљење, без обзира какво је, не обавезује, јер коначну одлуку доноси надлежно министарство, па се у том погледу нешто мора мијењати.

Треба обуставити изградњу малих ХЕ, а уколико је дошло до повреде прописа, то треба санкционисати, што треба да утврде контролни органи.

Он је сматрао да Информација треба да буде студиознија и да саджи више прецизнијих података у погледу нарушености прописа, пројектне документације, екологије и др. Такође, Општине треба да има јасан став у вези конкретног питања изградње малих ХЕ, односно да утврди да ли ова инвестиција угрожава водовод, а не да став буде услован: уколико угрожава водовод.

Милош Милић је подсетио да је 2006. године тадашња Влада РС, на челу са предсједником Владе Пером Букејловићем, додијелила на десетине и десетине концесија за изградњу малих ХЕ, што је објављено у Службеном гласнику.

Када је у питању МХЕ Бјелава, он је сматрао да ту треба показати једниство, мудрост и опрез, како се не би десило да се због неке ситнице направи велики проблем и да се тужи Општина.

Он је најавио да ће подржати приједлог Начелника Општине.

Милорад Костић је сматрао да је прво требало саслушати струку, представнике Удружења грађана „Бјелава“, позвати чак и мјештане како би се сагледале праве чињенице, јер није било велике користи од онога што се чуло.

Он је оцијенио да у Општини једино има наде за туризам, који треба осмислити, направити десетогодишњи план и свим силама покренути његов развој, како и тај ресурс не би био изгубљен, јер је град уништен и у задњих десет година много тога је прошло, па Општина има много већих проблема од Бјелаве.

Он је сматрао да мале ХЕ праве катастрофалну штету за Општину и да оне не иду са развојем туризма.

Миљивоје Достич је сматрао да је на ову сједницу Скупштине требало да дођу: представник инвеститора, струка из Општинске управе, струка из републичких институција – надлежна министарстава, као и удружења која се боре за нека права и да се чују њихова мишљења и на основу тога дикусије и донесу прави закључци.

Он је сматрао да је прије одржавања ове сједнице требало поново одржати Колегијум Скупштине гдје би се одредило која лица да се позову на ову сједницу Скупштине и којим редослиједом да се врши излагање на тој сједници.

Предсједник Скупштине је образложио да је он у раду спроводио одредбе Пословника Скупштине које се односе на начин сазивања посебне сједнице Скупштине.

Он је образложио да су на Четвртој сједници Колегијума једногласно утврђене тачке дневног реда, као и која лица да се позову на ову сједницу.

Бранимир Радовић, секретар Скупштине је подсетио одборнике да је захтјев УГ „Бјелава“ за одржавање посебне сједнице Скупштине разматран на Другој сједници Колегијума, на којој је утврђен Приједлог програма рада Скупштине за 2021. годину.

Начелник Општине је, затим, на сљедећој сједници Скупштине предложио да се ова тачка уврсти у Програм рада Скупштине, што је и усвојено и она је евидентирана у Програму рада Скупштине под редним бројем 25.

Он је образложио да је питање посебне сједнице регулисано у члану 97. Пословника Скупштине. У ставу 3. овог члана предвиђено је да се посебна сједница сазива на захтјев Начелника Општине, предсједника Скупштине или најмање 1/3 одборника у Скупштини. Начелник Општине је искористио ту могућност и поднио захтјев за одржавање посебне сједнице Скупштине.

Ово питање разматрано је на Четвртој сједници Колегијума Скупштине, од 20. 4. 2021. године. Он је прочитао дио текста из Записника са Четврте сједнице Колегијума, у којем је, у оквиру друге тачке дневног реда, разматрано питање: Одржавање Прве посебне сједнице Скупштине, у оквиру које је Колегијум једногласно донио закључак о датуму, мјесту и почетку одржавања Прве посебне сједнице, као и о Приједлогу дневног реда, а то су ове двије тачке које су на дневном реду ове сједнице. Записник са Четврте сједнице Колегијума умножен је и достављен свим одборницима уз радне материјале.

Он је закључио да није било никакве потребе за одржавање нове сједнице Колегијума у вези Прве посебне сједнице и да не треба уносити забуну.

Предсједник Скупштине је поступио према закључку Колегијума, па је сазвао Прву посебну сједницу Скупштине у складу са тим закључком.

Позив за присуствовање овој сједници достављен је на адресу два ресорна министарства у Влади РС, посланику у Народној скупштини РС из Фоче, инвеститору „Србињепутеви“, предузећу „Извор“ и Удружењу грађана „Бјелава“.

Огњен Бодирога је приговорио секретару Скупштине што није прочитао присутне чланове Колегијума, јер је тој сједници Колегијума испред СДС-а присуствовао он, а не г. Миливоје Достић, уз оцјену да је то срамота и да би због тога требало да се стиди.

Изет Спахић је предложио да се сада не даје ријеч одборницима него да своје излагање изнесу представници УГ „Бјелава“ који су тражили посебну сједницу Скупштине, инвеститор, народни посланик, на основу којих дискусија ће се имати комплетна информација и, заједно са извршном влашћу Општине, моћи донијети јединствен закључак који ће бити од интереса за грађане Општине.

Предсједник Скупштине је одговорио да је поступио према Пословнику Скупштине у погледу редослиједа пријављивања за дискусију.

Бранимир Радовић, секретар Скупштине је образложио да је предсједник Скупштине заиста поступио према члану 124. Пословника у којем је наведен редослијед учесника у расправи.

Он је истакао да Скупштине може закључком направити изузетак од примјене члана 124. Пословника и утврдити другачији редослијед учесника у расправи, уколико оцијени да за то има потребе, као што је сада случај.

Милан Вукадиновић, начелник Општине је предложио да се прво саслушају представници Министарства, инвеститора и УГ „Бјелава“, који присуствују сједници и да се направи кратка пауза у вези редослиједа дискусија.

Предсједник Скупштине је у 11.45 часова одредио **паузу** у раду Скупштине, у трајању од десет минута, како би се утврдио редослијед дискусија.

Сједница је настављена у 12.00 часова, уз кворум од 18 присутних одборника.

Предсједник Скупштине је образложио да је, у паузи, постигнут договор да се Скупштини прво обратe сви гости који су позвани на ову сједницу, представници Министарства, УГ „Бјелава“ и инвеститора, након тога да дискутују одборници, а да извршна власт на крају расправе изнесе завршну ријеч и предложи закључак, након чега ће се одредити пауза ради усаглашавања ставова о приједлогу закључка.

Он је подсетио да је приликом преласка на ову тачку дневног реда изложио план дискусија према Пословнику, а да тада нико није приговорио на изложени редослед дискутаната нити је предложио другачији начин одвијања сједнице.

Драган Јевтић, помоћник министра за просторно уређење, грађевинарство и екологију у Влади РС је образложио да ово министарство има четири сектора: екологија, просторно уређење и просторно планирање, односно урбанизам, грађевинарство и пројекти.

У издавање грађевинске и употребне дозволе укључена су три ресора и поступак је тренутно у дијелу екологије. У том поступку Министарство је тражило мишљење локалне заједнице.

У другом поступку слиједи издавање локацијских услова, гдје ће се такође тражити мишљење Општине Фоча, уз оцјену да је у 90 % случајева ово мишљење пресудно. Мишљење би требало да има везе са ставом струке и у свим овим мишљењима постоје елаборати и анализе гдје струка каже своје мишљење.

Министарство може да поступи и мимо мишљења Општине, али у 90 % случајева се поштује мишљење општине.

Министарство је имало мишљење локалне заједнице које је било позитивно у случају Бјелаве. Сада се тражи изричит став Општине и поступак ће се даље спровести. Министарство заступа интерес Владе РС и доноси одлуке у складу са законима и прописима који важе на територији Републике Српске.

Сваки пројекат, па и пројекат ХЕ Бук Бијела има негативних реакција, што је сасвим у реду, али за добробит Фоче треба добро да се размисли шта је њен циљ и будући пут.

Он је истакао да је Фоча доста добила од Бањалуке, односно од Републике Српске кроз разна улагања, уз наду да ће се то наставити и у будућности.

Миљан Малиш, представник Удружења грађана „Бјелава“ је истакао да се обраћа у име овог удружења, као и многобројних грађана који се противе изградњи малих ХЕ на ријеци Бјелави и свим другим ријекама у општини Фоча.

Он је коментарисао неке од навода из Информације.

Хидроенергетско коришћење водотока ријеке Бјелаве планирано је на основу документа: „Хидроенергетски основ слива ријеке Дрине“, а основ слива ријеке Дрине није и не може бити мјеродаван правни основ за додјелу концесија на ријеци Бјелави. Мјеродаван акт за ово је документ о политици додјеле концесија у Републици Српској, који још није усвојен. Обавезу израде овог документа имала је Комисија за концесије РС. Овај документ је требало да се уради до краја 2014. године, али није био предмет разматрања у Народној скупштини РС, која је усвојила Декларацију о заштити ријека Републике Српске и изражава јасан став грађана, а захтијева и ревизију идатих концесија, па и концесије за ријеку Бјелаву.

Од стране Министарства енергетике и рударства достављена је Студија економске оправданости и затражено мишљење Општине на ту студију, али се не наводи да Комисија за концесије РС није дала сагласност за Студију економске оправданости додијелене концесије, што је обавеза према Закону о концесијама. Он је сматрао да је наведени пропуст органа једно од претходних питања о којем се мора одлучити у судском спору, који је у току.

У току су два судска спора и двије кривичне пријеве, у које је укључен Центар за животну средину из Бање Луке.

Није тачно да је приликом додјеле концесије било надметања, јер је једини заинтересовани субјекат за додјелу концесије било предузеће „Србије путевима“ Фоча.

У поступку издавања еколошке дозволе радиће се студија процјене утицаја на животну средину, али није извјесно да ће надлежно министарство донијети одлуку којом ће обавезати инвеститора да уради адекватну студију утицаја на животну средину. Он је закључио из Информације да Општина Фоча управо очекује такву одлуку Министарства, уз оцјену да Општина мора изразити јасан став о неопходности израде адекватне студије утицаја која ће бити предмет јавне расправе, без чега би свака даља реализација ове концесије значило преузимања ризика, штетног утицаја и посљедица изградње и коришћења МХЕ Бјелаве.

Дозвола за геолошка истраживања је издата 29. 4. 2020. године, али су радови почели мјесец и по прије ове дозволе. Радови су почели у мјесецу марту, у вријеме када је био полицијски час, минирани су стијене, ријека је измјештана из корита, посјечена је велика количина шуме, што је требало навести у Информацији. Зато није тачно да је инвеститор кренуо са извођењем радова при добијању дозволе за геолошка истраживања.

Он је истакао да је сва мишљења у вези са изградњом малих ХЕ издао претходни Начелник Општине, подсећајући да ова мишљења нису обавезујућа, али је представник Министарства на овој сједници изјавио да се у 90 % случајева поштује мишљење општине.

Одлука Владе РС којом је одобрено закључивање анекса уговора, као и мишљење Комисије за концесије оспорени су пред Окружним судом у Бањој Луци и тај поступак је у току, а то је питање од којег зависи реализација концесије.

Он је оцијенио да је одговор Општине Фоча у вези процјене утицаја на животну средину, који је упутила Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију једино исправан и обећавајући, уз обавезу Владе РС да, према усвојеној Декларацији Народне скупштине РС о заштити ријека, изврши ревизију додјеле концесија на ријеци Бјелави.

Он је сматрао да Општина треба да затражи прекид управног поступка код овог Министарства.

Он је изнио примједбе на информацију Одјељења за инспекцијске послове и комуналну полицију и рад водног и грађевинског инспектора чији су записници оповргли све оно што се дешавало на терену, иако им је ово удружење достављало фотографије о измјештању корита ријеке, на неким мјестима и до 50 метара.

Није тачно да републички инспектори приликом вршења надзора нису утврдили неправилности.

Инвеститор је у неколико наврата био предмет ванредног инспекцијског надзора, јер је кршио основне одредбе уговора о концесијама, Закона о заштити животне средине, Закона о геолошким истраживањима, Закона о шумама, Закона о водама и друге прописе. Републички шумарски инспектор је у контроли од 13. 7. 2020. године утврдио да постоји бесправна сјеча шуме, о чему је обавијестио МУП РС – Полицијску управу Фоча. Републички водни инспектор је у контроли од 14. 7. 2020. године утврдио да концесионар нема водну дозволу, па му је наложено да одмах обустави даље радове на водном добру, што инвеститор није испоштовао.

У допису општинског грађевинског и водног инспектора од 11. 6. 2020. године наводи се да никакви радови нису извођени у кориту ријеке, нити се изводе, а повремено замућење долази од пробијања трасе пута, који је на неким мјестима уз саму обали водотока.

Удружење је упутило допис главном водном инспектору који је изашао на терен и у свом извјештају констатовао да је изградом насипа измијењен првобитни водоток тиме што је извршено пробијање новог корита и затрпавање дотадашњег, чиме је смањена дужина водотока, па је сада водоток Бјелаве у измијењеном кориту, са навођењем координата. Тако је стари корито тока Бјелаве напуштено и у њему се

налази заостала вода, посјечена стабла и други предмети заостали након извиђења радова, дошло је до промјене режима вода и промјене у еко систему Бјелава. Републички водни инспектор је наложио инвеститору да обустави извођење свих радова на водотоку Бјелаве.

Он је навео да су три приватна лица у спору са инвеститором и траже да им се надокнади причињена штета, али не желе да продају своја имања.

Он је замолио одборнике да погледају приједлог закључка које им је доставило ово удружење и да их прихвате, заједно са закључцима које је предложио Начелник Општине.

Горан Ђуковић, овлашћени представник инвеститора „Србињепутеви“ д. о. о. Фоча је истакао да је добро што се одржава ова сједница Скупштине, јер је то прилика да се грађани на транспарентан начин упознају о овој проблематици, јер се од самог почетка реализације овог пројекта у јавности пласирају нетачне и погрешне информације за активности које предузима ово удружење.

Он је сматрао да оспоравање овог пројекта има за циљ да се оспори изградња хидроенергетског система Бук Бијеле и свих других сличних пројеката који су у надлежности Републике Српске.

Он је оцијенио да Информација реално одсликава динамику која је везана за изградњу МХЕ Бјелава.

Он је образложио да је у Стратегији развоја општине Фоча хидропотенцијал и развој хидропотенцијала означен као стратешка грана развоја Општине, поред дрвне индустрије, пољопривреде и туризма. Руководећи се овом стратегијом и пословним интересима, предузеће „Србињепутеви“ је, као инвеститор, спремно да уложи 20 милиона КМ за извођење овог пројекта.

Предузеће је у законом предвиђеној процедури обавило све предрадње како би дошло у посјед концесионог уговора, па је 2017. године аплицирало за ову концесију, 2018. године је Министарство за енергетику и рударство расписало јавни позив за избор најповољнијег понуђача и у мјесецу октобру 2019. године је потписан концесиони уговор о изградњи МХЕ Бјелава, и то једну на Великој, а једну на Малој Бјелави.

Након добијања потребне сагласности од Министарства шумарства, пољопривреде и водопривреде и смјерница од ЈП „Воде Српске“, у приједлогу за главни пријекат је предвиђено да се ради једна хидроелектрана од 4 MW и једна мања, што је око 1/2 потрошње електричне енергије коју троши Општина.

Министарство за енергетику је одобрило Анекс концесионог уговора и предузеће је затражило од министарства да почне са истражним радовима, да би се прибавили сви потребни елементи како би се сачинио Главни пројекат, који је неопходан да би се издала грађевинска дозвола и кренуло се у реализацију главног пројекта, тј изградње МХЕ Бјелава. Истражни радови, за које је добијена дозвола, почели су у априлу 2020. године, према пројекту који је израдио „ИБИС Инжињеринг“ Бања Лука, јер су за сваки пројекат у неком периоду потребни припремни радови.

Он је истакао да није тачно да на предметној локацији нису ријешени имовинско – правни односи. Нико од власника парцела које се налазе у близини трасе објекта није покренуо судски спор.

Пројекат изградње МХЕ Бјелава је у интересу грађана Општине, пројекат кошта 20 милиона КМ, концесија је на 50 година, а рок отплате је 15 – 20 година. Држава ће остварити пореске приходе од овог посла, Општина Фоча ће остварити приходе кроз одређене накнаде, а доћи ће до одређеног запошљавања.

Надзор овог пројекта је вршило више инспекцијских контрола са општинског и републичког нивоа и није стављена никаква примједба нити је донесено било какво рјешење које би обуставило спровођење оваквог пројекта.

Након уводног излагања гостију, предсједник Скупштине је отворио расправу о Информацији.

У расправи су учествовали одборници: Огњен Бодирога, Душан Бодирога, Изет Спахић, Татјана Шифорија, Миливоје Достић, Миомир Бојат и Радмил Марић, као и Горан Ђуковић, представник инвеститора „Србињепутеви“, Миљан Малиш, представник УГ „Бјелава“, Споменко Стојановић, посланик у Народној скупштини РС и Милан Вукадиновић, начелник Општине.

Огњен Бодирога је истакао да је у 2020. години Општина Фоча од четири мале ХЕ имала свега 70.000 КМ прихода, уз оцјену да од ових електрана корист има само појединац, уколико оне нису у власништву државе или општине.

Горан Ђуковић је у реплици одборнику Огњену Бодирочи дао одређене личне квалификације, као и оцјене о раду Српске демократске странке, на шта је прво упозорен од стране предсједника Скупштине, након чега му је **изречена мјера одузимања ријечи**, која је примијењена до краја сједнице.

Душан Бодирога је сматрао да је Горан Ђуковић наступао као представник инвеститора и да треба да прича о самој инвестицији.

Миљан Малиш је истакао да постоји стратегија развоја туризма, али се ништа не ради да туризам буде репрезентативан, па је ова инвестиција одлична за инвеститора, али грађани од тога немају ништа. Породица Вујичић је морала да изађе на ледину и брани своје имање, док Суљо Хасанбеговић и још двојица власника не желе да продају своје парцеле и траже да им се накнади штета, о чему није постигнута нагодба са инвеститором, па ће се то питање рјешавати на суду.

Он је демантовао наводе представника инвеститора да не постоје пријаве. Тако је Центар за животну средину из Бање Луке поднио захтјев за преиспитивање законитости од 16. 7. 2020. године, постоји кривична пријава од 28. 4. 2020. и од 5. 8. 2020. године, тужба у управном спору од 1. 12. 2020. и од 12. 3. 2021. године, као и пријаве од стране МУП-а РС за шуму и осталу имовину.

Он је питао зашто се у мишљењу предузећа ПВиК „Извор“ из 2016. године наводи да нису дозвољени радови у зони санитарне заштите, а одрон се десио на Лучким врелима у ужој зони санитарне заштите.

Споменко Стојановић, посланик у Народној скупштини РС је истакао да је посланички Клуб ДЕМОС-а на једној од сједница Народне скупштине РС, крајем прошле године, предложио закључак којим би се забранила изградња малих ХЕ у цијелој Републици Српској, али овај приједлог није имао подршку скупштинске већине.

Ипак, 17. 2. 2021. година у Народној скупштини РС усаглашена је Декларација о заштити ријека у РС и Клуб посланика ДЕМОС је подржао ову декларацију. Овом декларацијом обавезује се Влада РС да у року од шест мјесеци анализира све закључене уговоре о додјели концесија за изградњу малих ХЕ у периоду 2005 – 2020. године, као и да обустави разматрање захтјева за додјелу концесија за изградњу малих ХЕ док се не анализирају сви закључени уговори о концесијама за наведени период.

Такође, Влада РС је задужена да у поступку доношења нове регулативе о обновљивим изворима енергије максимално ограничи давање јавних подстицаја за производњу електричне енергије у малим хидроелактранама.

Он је апеловао на опрезност у конкретном случају.

Он је истакао да Центар за животну средину из Бање Луке већ критикује изградњу ХЕ Бук Бијела, која ће наводно угрозити живот грађана општине Фоча, а овај пројекат се чека 50 година.

Он је сматрао да ће се стати са издавањем концесија, уз апел да се приликом доношења закључака има у виду поменута декларација Народне скупштине РС.

Огњен Бодирога је, у исправци нетачног навода, одговорио Споменку Стојановићу да он није рекао да је требало да на сједницу дође неко из његове политичке странке, јер је споменуо и Максима Скока, који је из Социјалистичке партије, а г. Небојша Вукановић дјелује при Клубу СДС-а, али није члан СДС-а.

Он је истакао да је г. Споменко Стојановић можда у Народној скупштини РС нешто предлагао, али никада није дискутовао за Фочу, ни у вези шуме, ни у вези путева, ни у вези Бјелаве, о чему може избацити неки видео клип на јутјуб.

Изет Спахић је истакао да је против било каквих интервенција у негативном смислу према инвеститорима који долазе у Фочу, а поготово оних који су поријеклом из Фоче, па би било некоректно када би Скупштина данас упирала прстом на инвеститора из Фоче, а фирма из Европске уније је у сусједној Мјесној заједници Јелеч направила пуно већи пројекат и можда већу штету, имала је узурпацију локалног гробља, а на један километар ваздушне линије од те фирме грађани немају струју. Он је подсетио да је овим мјештанима прије двије године обећано да ће макар добити струју, али тога нема ни данас, па је поново иницирао да се позове ова фирма и ријешити се питање електрификације у овој мјесној заједници.

Коначан циљ од малих ХЕ треба да буде максимална корист за Општину. У другим државама граде се мале ХЕ, али се анализира општи интерес, а прије свега корист за локално становништво. Он је истакао да би код инвестиција увијек дао предност грађанима Општине.

У вријеме док је био пресједник Скупштине он је разговарао са породицама које су се жалиле због узурпирања имовине.

Он је предложио да се у конкретном случају прво сагледа има ли нешто што на терену треба ријешити и хоће ли водоснабдијевање грађана Општине питком водом бити угрожено.

Он је сматрао да је требало да представници Министарства за енергетику и рударство, као кључног министарства, присуствују овој сједници Скупштине, тако да се њиховим недолажењем на одређени начин стиче утисак да игноришу и понижавају ову Скупштину.

Он је предложио да Скупштина и извршна власт Општине заједно донесу закључак који неће бити усмјерен против инвеститора, поготово оних инвеститора који су наши суграђани и који доприносе развоју ове локалне заједнице, али и да се истовремено каже тим привредним субјектима да ће Скупштина увијек стати у заштиту грађана тамо гдје се раде неке ствари које су на штету грађана.

Он је примијетио да се не слажу налази општинске и републичке инспекције и да постоје драстичне разлике, што треба уозбиљити, а да од представника грађана и непосредно од самих грађана долазе информације да им је имовина узурпирана и да то питање није ријешено.

Татјана Шифорија је констатовала постоји Закон о концесијама, којим су тачно прописане недлежности по питању додјеле концесија, а постоји и Комисија за концесије, као и други надлежни органи и министарства.

Она је подсетила да је у уводном излагању начелник Одјељења за просторно уређење и стамбено – комуналне послове изнио став извршне власти Општине у вези изградње МХЕ Бјелава да је Општина, првенствено због заједничког интереса за безбједно и сигурно снабдијевање грађана питком водом, против овакве инвестиције

уколико она угрожава постојећи цјевовод и да подржава Декларацију о заштити ријека у РС, који став лично подржава.

Она је о изградњи МХЕ Бјелава информисана путем медија, па не зна шта су тачне информације, а шта полуинформације.

Она није није члан Удружења „Бјелава“ нити је ставила свој потпис на петицију против изградње МХЕ Бјелава, уз оцјену да је Удружење исполитизовано, јер је најмање чланова овог удружења са подручја Брода, Буковице и Трбушча.

Она је питала да ли је ово Удружење реаговало када су се градиле четири мале ХЕ у Миљевини и зашто одборници Скупштине нису позвани да буду чланови овог удружења.

Миљан Малиш је одговорио одборници Шифорији да је Удружење у два наврата свим клубовима одборника и одборницима Скупштине слало дописе да се изјасне да ли су против изградње МХЕ Бјелава, уз подсјећање да у Народној скупштини РС још није усвојен документ о додјели концесија, а усвојена је Декларација о заштити ријека у РС.

Миљивоје Достих је истакао да је у БиХ планирано да се изгради преко 400 малих ХЕ. До сада је изграђено око стотинак и у добром дијелу године корита ријека на којима су изграђене ове хидроелектране су пресушила.

Он је сматрао да су грађани Општине, Републике Српске и Федерације БиХ слабо информисани, а имају демократско право да се изјасне о битним стварима које се дешавају у њиховом граду, регији и држави.

Изграђене мале ХЕ су нанијеле велику штету природи и локалним заједницама, а одговорност за то треба да сносе они који су својим потписом дали сагласност и дозволу за изградњу ових штетних објеката по природу и друштво. Ови објекти су постали озбиљан проблем зато што је форсиран лични интерес над јавним интересом, па њихову изградњу обично прате разне контроверзе, а имају миноран удио у укупној производњи електричне енергије, док с друге стране имају негативан утицај на рјечне и друге екосистеме.

Он је подсјетио да је својевремено било обећања да ће општина Фоча да процвјета од изградње малих ХЕ, уз фантастичну добит, а оне раде аутоматизовано, јер је мало запослених лица и то на обезбјеђењу објеката, па ови објекти немају никакав значајан утицај на запошљавање у локалној заједници.

Други проблем је што су за изградњу малих ХЕ дате субвенције, без којих сигурно не би било заинтересованих за њихову изградњу. Рачуни за електричну енергију садрже накнаду за таксу за обновљиве изворе енергије. Држава овај проблем може ријешити врло лако тако што ће укинути субвенције.

Мале ХЕ оставрују око 3 % од укупне производње електричне енергије, што је скоро занемарљиво и ово је још један аргумент да оне не утичу на побољшање електроенергетског система РС, а њиховом градњом се наноси велика штета микро клими тог подручја, уништавају се ријеке са поремећајем режима посебних вода, долази до ерозије земљишта, а корист имају само инвеститори. Актуелна власт у РС је неколико пута вршила продају концесионих уговора, а на челу малих ХЕ су лица која су блиска властима.

Он је истакао да од представника УГ „Бјелава“ и инвеститора није добио увјеравања да ли је изградњом МХЕ Бјелава угрожен систем снабдијевања града питком водом.

Он је предложио да један од закључака са ове сједнице Скупштине према Влади РС треба да буде да се укину подстицаји за обновљиве изворе енергије, уз напомену да СДС подржава Декларацију Народне скупштине РС и да свако треба да одговара за оно што је потписао.

Миомир Бојат је истакао да се прије него што се добије еколошка дозвола раде геолошка истраживања, која су у току, па преузеће „Извор“ сада не може дати мишљење колико то има утицаја на извориште и на цјевовод.

Уколико би изградња ове мале ХЕ имала утицаја на извориште Лучка врела, предузеће „Извор“ би упутило жалбе свим надлежним органима. До сада спроведена истраживања нису доказала да ова градња има утицај на водоснабдијевање.

Он је констатовао да још није добијен главни пројекат, сматрајући да овим питањем треба да се бави струка, па зато треба сачекати налаз струке.

Радмил Марић је истакао да треба анализирати све ствари и добити јасан податак да ли ће изградња МХЕ Бјелава стварно утицати на примарни водовод, што треба да буде водиља.

Такође, мора се водити рачуна и о људима који ће инвестирати у ова подручја, уз оцјену да државни сектор не постоји, осим јавних предузећа, јер су скоро све приватна предузећа.

Мора да постоји равноправност и транспарентност, без обзира гдје се и шта гради. Али треба знати и шта су чије надлежности и да Скупштина расправља о свему ономе што је у њеној надлежности.

Он је сматрао да закључком треба јасно казати да грађани општине Фоча у будућности треба да имају квалитетну питку воду и да снабдијевање питком водом не може бити угрожено.

Милан Вукадиновић, начелник Општине је у завршној ријечи истакао да је по питању МХЕ Бјелава његов став од почетка био јасан, о чему је дао писани одговор на постављено одборничко питање и да је против изградње малих ХЕ.

Изградњу ових објеката треба раздвојити од великих енергетских капацитета, као што је ХЕ Бук Бијела и друге хидроелектране на ријеци Дрини.

Он је изложио приједлог закључка, уз позив представницима политичких субјеката за усаглашавање ставова, како би се донио јединствен закључак који би се упутио Влади РС и надлежним министарствима.

У 13.51 часова предсједник Скупштине је одредио **паузу** у раду Скупштине, у трајању од 15 минута, ради усаглашавања ставова политичких субјеката о приједлогу закључка.

Скупштина је наставила са радом у 14.37 часова, уз кворум од 23 присутна одборника.

Предсједник Скупштине је упознао одборнике да је у паузи сједнице одржан састанак којем су присуствовали представници свих политичких субјеката у Скупштини и да је у погледу предложеног закључка постигнута сагласност политичких субјеката.

Изузетак од наведеног представља став одборника Изета Спахића који се, из принципијелних разлога, не може сложити са приједлогом закључка јер њиме нису обухваћене и друге мале ХЕ на подручју Општине.

У 14.42 часова предсједник Скупштине је одредио кратку **паузу** у раду Скупштине, у трајању од пет минута, ради усаглашавања ставова.

Скупштина је наставила са радом у 14.44 часова, уз кворум од 23 присутна одборника.

Предсједник Скупштине је истакао да постоји и приједлог закључка Клуба одборника СДС-а и одборника Милорада Костића, о којем ће се изјаснити Скупштина.

Он је замолио Начелника Општине да још једном прочита приједлог усаглашеног закључка.

Након што је Начелник Општине прочитао приједлог закључка, предсједник Скупштине је позвао одборнике да се изјасне о приједлогу усаглашеног закључка.

Након извршеног гласања, он је констатовао да је **Скупштина Општине Фоча**, већином гласова („за“ су гласала 23 одборника, један одборник је гласао „против“, нико није био „уздржан“), донијела

З а к љ у ч а к

1. Скупштина Општине Фоча и извршна власт Општине подржавају све инвестиције на подручју општине Фоча које се проводе у складу са законским прописима.

2. Као стратешки фокус у наредном периоду Скупштина Општине Фоча истиче бољу искориштеност хидропотенцијала због развоја економије, те повећања бруто – друштвеног производа општине Фоча, уз могућност запошљавања већег броја радника са подручја општине Фоча.

3. Сви развојни пројекти у области вода треба да се темеље на циљним структурама, укључујући: развојне циљеве, еколошке циљеве, саобраћајне циљеве, циљеве урбаног развоја, културолошке циљеве, социјалне циљеве, водопривредне и енергетске циљеве.

4. Сходно усвојеној Декларацији о заштити ријека у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 17/21), потребно је да надлежна министарства, укључујући и Комисију за концесије Републике Српске, изврше детаљну анализу и преиспитивање закљученог Уговора о концесији за изградњу и кориштење малих хидроцентрала на сливу ријеке Бјелава, општина Фоча, од 30. 10. 2019. године, као и Анекса I овог уговора, од 18. 01. 2021. године.

Код анализе и преиспитивања Уговора из ове тачке првенствено треба имати у виду чињеницу да се МХЕ „Бјелава“ налази непосредно уз главни водовод који снабдијева општину Фоча водом, те да се цјевовод укршта са истим, да је приоритет Општине Фоча сигурно и безбједно снабдијевање грађана водом за пиће са новоизграђеног примарног водовода са изворишта „Лучка Врела“ и „Чесме“, те да изградња ове МХЕ ни на који начин не смије угрозити снабдијевање грађана водом за пиће.

5. С обзиром да је изградња МХЕ „Бјелава“ изазвала мноштво негодовања и бурних реакција како становништва општине Фоча, тако и невладиних организација и удружења, сматрамо да надлежна министарства треба да укључују ова лица, као странке у даље поступке који слиједе, ради прибављања потребне документације за изградњу МХЕ „Бјелава“.

6. Налаже се органима јединице локалне самоуправе да обуставе евентуално давање сагласности и одобрења за утврђивање права службености инвеститору за постављање транспортних цјевовода за МХЕ „Бјелава“ на јавном земљишту, до извршене анализе, односно преиспитивања закљученог Уговора о концесији, од 31. 10. 2019. године и Анекса I Уговора о концесији, од 18. 01. 2021. године, од стране Владе Републике Српске, сходно тачки 1. Декларације о заштити ријека у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 17/21).

7. Скупштина Општине Фоча тражи да надлежно министарство обавезе инвеститора на израду адекватне студије утицаја на животну средину, која ће посебно да обради и утицаје на безбједно водоснабдијевање општине.

Предсједник Скупштине је констатовао приједлог закључка Клуба одборника СДС-а и одборника Милорада Костића, који је гласио:

Скупштина Општине Фоча је против изградње малих хидроелектрана на подручју општине Фоча, као и против даљих активности на изградњи мале хидроелектране на сливу ријеке Бјелаве, придржавајући се Декларације Народне скупштине Републике Српске о забрани изградње малих хидроелектрана на ријекама у Републици Српској.

Предсједник Скупштине је позвао одборнике да се изјасне о приједлогу закључка.

Након извршеног гласања, он је констатовао да Скупштина Општине Фоча **није усвојила** предложени закључак („за“ је гласало седам одборника, нико није гласао „против“, а 16 одборника било је „уздржано“).

У 14.50 часова предсједник Скупштине је одредио **паузу** у раду Скупштине, у трајању од 60 минута.

Скупштина је наставила са радом у 16.08 часова, уз кворум од 22 присутна одборника.

АД – 2. Информација о стању и изградњи регионалних, магистралних и других приступних путева на територији општине Фоча

Уводне напомене о Информацији дао је **Милан Вукадиновић**, начелник Општине.

Он је истакао да су за равој привреде на подручју Општине као основни предуслов потребни регионални, магистрални и локални путеви.

У Информацији су описане путне комуникације које су у јако лошем стању. Првенствено су лоши магистрални и регионални путеви. Преко ове општине пролазе три магистрална и три регионална пута и они се налазе у надлежности Републике Српске, односно ЈП „Путеви Републике Српске“.

Он је имао прилику да закаже и одржи састанак са представницима свих министарстава који имају везе са овом тематиком, па су, прије два дана, у Фочи боравили министар саобраћаја и веза, министар трговине и туризма, министар привреде и предузетништва, помоћник министра за комуникације и транспорт у Савјету министара БиХ, као и технички директор ЈП „Путеви РС“. Састанак је протекао у радној и конструктивној атмосфери. Констатовано је да су регионалне и магистралне путне комуникације на простору општине Фоча у катастрофалном стању. Посебан акценат је стављен на пут: Брод – Шћепан Поље, крак према Тјентишту, те пут према Челебићима и пут према Годијену.

Добијена је информација да су ЈП „Путеви РС“ већ кренули у реализацију санације тих путних комуникација.

Он је презентовао закључке који су договорени са министром саобраћаја и веза и представницима ЈП „Путеви РС“, којим су договорене сљедеће активности.

Постојеће путне комуникације морају се довести у адекватно стање два пута годишње, првенствено се мисли на пут према Шћепан Пољу, пут према Челебићима и пут према Годијену.

Министар саобраћаја и веза је био на лицу мјеста и увјерио се да је тренутно одржавање много боље, али је то недовољно.

Он је, као Начелник Општине тражио да се направи дугорочни план и дугорочна санација ових путних комуникација, а под тим се подразумијева асфалтирање путева од Фоче ка Челебићима и Годијену.

За пут: Брод – Шћепан Поље речено је да је са Црном Гором у фази реализација моста на Шћепан Пољу, гдје пројекат по 50 % финансирају БиХ и Црна Гора.

Тражено је да се ова комуникација доведе у пристојно стање пресвлачењем одређених дионица асфалтом и ширењем коловоза, како се не би поновила нека трагедија. Истакнут је значај тог путног правца с обзиром на велику фреквентност и развој рафтинг туризма на том подручју.

За реализацију крака према Тјентишту и Херцеговини договорено је да се прогласи општи интерес за пут: Брод на Дрини – Шћепан Поље. Присутни су били и представници Правобранилаштва РС и Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове, уз закључак да се сагледа надлежност и да се укључе сви субјекти у рјешавању овог стратешки важног питања за Општину.

Крак према Тјентишту и НП „Сутјеска“ ће ићи у два лота (дијела). У току је израда пројектне документације. У првом дијелу планирана је изградња моста, а у другом дијелу наставак путне комуникације долином ријеке Сутјеске и даље према Херцеговини.

Он је најавио да ће сазвати начелнике општина са регије, од Вишеграда до Требиња, да се иницира да овај дио Републике Српске не остане изван путне комуникације, брзе цесте: Београд – Сарајево, јер је јако битно да се ове општине наслоне на овај путни правац.

Он је истакао да је обишао и пут за Челебиће, па су са мјештанима договорене неке активности. Констатовано је да у зимском периоду овај пут није адекватно чишћен и тражено је да надзорни орган ЈП „Путеви РС“ поднесе Скупштини два пута у току године извјештај о стању овог пута, као и да се свака уочена неправилност у одржавању ових путних комуникација у било којем периоду године одмах пријави надлежном органу, који ће информисати органе Општине Фоча.

На састанку са министрима који су дошли у Фочу био је и предстваник рудника олова и цинка на Челабићима и најавио наставак са истраживањем руде олова и цинка на подручју Челебића. Представници фирме „Western mining“ су изразили жељу, као и представници ШГ „Маглић“, да учествују дијелом својих средстава у санацији ове путне комуникације. То подразумијева асфалтирање пута од Фоче према Бакићу и даље према Челебићима, које ће се радити етапно, јер се не може добити сагласност за асфалтирање цијеле путне комуникације.

Он је образложио да је у плану да се школа у Заваиту претвори у сједиште будућег парка природе и да се заштити кањон ријеке Таре. Од ЈП „Путеви РС“ је затражено да се и путна комуникација за Годијено доведе у адекватно стање, а даље да се проба и асфактирати.

Он је констатовао да су магистрални и регионални путеви на подручју општине Фоча у стварности више макадамски и да је у зимском периоду проходна једино путна комуникација према Горажду и Вишеграду.

Он је сматрао да је крајње вријеме да се направи добра стратегија развоја туризма, а да се она веже на стратегију путних комуникација, јер једно без другог не иде, па ако се не ријеше путне комуникације, не може се причати о било каквом развоју Општине,

Он је сматрао да ће се изградњом ХЕ Бук Бијела ситуација у вези са путном комуникацијом промијенити, уз најаву да ће као Начелник Општине истрајавати да се испуни оно што је обећано.

Предсједник Скупштине **Срђан Драшковић** је отворио расправу о Информацији.

У расправи су учествовали одборници: Драгослав Станојевић, Огњен Бодирога, Изет Спахић, Миливоје Достић, Татјана Шифорија, Предраг Кунарац, Милорад Костић, Гордан Мاستило, Мирослав Матовић, Никола Вуковић, Милош Милић, Радмил Марић, Крсто Ивановић и Душан Бодирога, као и Милан Вукадиновић, начелник Општине.

Драгослав Станојевић је сматрао да ће се Начелник Општине заложити да се реализује већина ствари које су договорене са представницима ресорног министарства.

Због туризма и прекограничне сарадње, пут: Брод – Шћепан Поље треба урадити квалитетно.

Пут за Челебиће треба да се одржава у току године, поготово уколико су кише, пут се може чешће обићи и насипати, док се не асфалтира.

Пут према Годијену је све само не магистрални, пропао је и веома неуслован јер се своди на свега три метра, због зарастања пута, што је велика небрига оних који су надлежни за одржавање тог пута.

Он је апеловао да се насипање путева врши са квалитетним тампоном, а не са обичном земљом, која се некада вади из шарпи.

За зимско одржавање пута од Драгочаве па даље он је истакао да нико није бацио ниједну шаку соли на овај путни правац.

Огњен Бодирога је оцијенио да је неозбиљно што на овој сједници нема представника Министарства саобраћаја и веза, који би могли дати одговор на питања која су у њиховој надлежности, па је принуђен да се обраћа Начелнику Општине. Зато се ова сједница води као да није посебна, већ обична, редовна сједница. Он је сматрао да је на ову сједницу требало позвати и посланика Небојшу Вукановића, који се у Народној скупштини РС највише борио за боље путеве у Херцеговини.

Он је изразио сумњу у вези са министром саобраћаја и веза Недељком Ћорићем и министром привреде и предузетништва Вјекославом Петричевићем, наводећи њихове стручне квалификације које су, по њему, неодговарајуће за посао који они обављају, док је министрица трговине и туризма Сузана Гашић дошла последице Драгице Ковач, која је дала оставку у овом министарству, уз оцјену да не може вјеровати таквим људима.

Он је оцијенио да је пут за Годијено у катастрофалном стању, насути тампон је од камена који није уваљан.

Он је указао и на катастрофално стање Улице Мехмед паше Соколовића, према Планинарском дому, који има доста рупа.

Он је Начелнику Општине поставио бројна питања.

Шта је са одлуком Владе РС из 2014. године да ће градити брзу цесту: Требиње – Бијељина? Шта је са десет милиона КМ које је дала Влада Србије за изградњу пута: Фоча – Тјентиште? Гдје су уложена средства у износу од пет милиона КМ које је Општина Фоча добила као донацију од Србије? Шта је са Фондом солидарности, у којем је сигурно прикупљено око сто милиона КМ?

Он је изнио податке о висини средстава која су уложена у сјеверни дио Републике Српске. У аутопут: Добој – Бања Лука, дужине 72 km, уложено је осамсто милиона КМ, без ПДВ-а. У аутопут који се планира: Бања Лука – Приједор, дужине 42 km, улажу се двије милијарде КМ. У аутопут: Вукосавље – Брчко – Бијељина – Рача, у дужини од 70 km, улаже се 1,3 милијарде КМ. То све укупно износи око 4,1 милијарде КМ, а Општини Фоча се обећава да ће се два пута годишње вршити насипање на регионалним и магистралним путним правцима, при чему се ни то не ради квалитетно.

Он је питао колико је Општина у задњих десет година дала средстава за одржавање путева, а колико је добила од шумских сортимената.

Он је истакао да има информацију да је Влада Грчке, у вријеме када је предсједник РС био Миорад Додик, дала Републици Српској донацију да се асфалтира пут преко Потркуше, али се то није урадило.

Он је апеловао да се асфалтирање путева или санирање асфалта и рупа у граду уради квалитетно како се не би беспотребно трошила средства.

Он је оцијенио да је Информација сиромашна јер садржи податке који су свима познати, набројани су путеви и њихово стање.

Изет Спахић је оцијенио да је Скупштина и ова локална заједница потцијењена од виших нивоа власти јер се прича о регионалним и магистралним путевима, а нема присутних представника министарства саобраћаја нити „Путева РС“ чија су надлежност ови путеви, па није добро да је Општина на репу догађаја.

Он је апеловао да се не троши енергија на беспотребна међусобна оптуживања од којих нико нема користи, већ да се Скупштина и извршна власт Општине удруже и наступе јединствено према владама оба ентитета и Вијећу министара и да се чује глас ове локалне заједнице која је на маргини догађаја када је у питању предметна проблематика.

Он је сматрао да се на овој сједници не могу добити одговори на питања, као што су: кад, шта и колика средстава и којим средствима ће се рјешавати предметни проблеми? Општина Фоча треба да се избори да се пут: Сарајево – Београд што је могуће више привуче Фочи, јер ће се градити европски коридор.

Такође, гради се и коридор 5 Ц: Сарајево – Подргорица – Тирана, јер би се на тај начин имала квалитетна путна комуникација према Србији и Црној Гори, а Општина би постала чвориште великих и важних путева, што би у сваком случају доносило бољитак.

Он је оцијенио да насипање путног правца за Годијено извођач радова није извршио адекватним материјалом, који није уваљан, па има информацију од грађана да је због крупног камења дошло до оштећења једног ауто.

Он је питао зашто се не улази у санацију локалних путева ако је за то потписан уговор у фебруару 2021. године, а већ стиже лето.

Он је констатовао да је у Програму грађевинског земљишта за 2021. годину планирана изградња моста у Викочу, за који се прикупљају и екстерна средства, па је тражио да се уреди и ова путна комуникација, према Викочу.

Он је сматрао да се сви у локалној заједници морају локалистички понашати наспрам великих пројеката који ће се десити на територији Општине, као што су путне комуникације и велики хидропотенцијали, што значи да те пројекте треба подржавати, али се од тих пројеката мора извући максимална корист за Општину.

Миливоје Достих је истакао да је у послеријатном периоду више лица из општине Фоча било на разним функцијама у Бањој Луци, односно у министарствима или су били посланици у Народној скупштини РС, уз оцјену да нико од њих ништа није урадио за Фочу.

Он је подсјетио да је 2015. године Скупштина одржала посебну сједницу, којој су присуствовали сви посланици у Народној скупштини РС из Изборне јединице девет, на којој је разматрана безбједност магистралних и регионалних путева, посебно путни правац: Брод – Шћепан Поље, на којем су живот изгубиле три женске особе, што је био један од повода за одржавање ове сједнице. На тој сједници донесени су одређени закључци, али ниједан од њих није спроведен.

Он је оцијенио да су регионални и магистрални путни правци на подручју општине Фоча у веома очајном стању и сигурно су најлошији од свих локалних заједница у РС, а ова општина је центар старе Херцеговине и скоро је универзитетски град.

Он није могао бити задовољан што су на путним правцима за Челебиће и Годијено, након доласка представника Министарства за саобраћај и везе и ЈП „Путеви РС“, насуте поједине рупе обичном земљом, умјесто да се прича о модерним саобраћајницама и да се одреде рокови за све активности.

Он је сматрао да је императив ове општине брза цеста и Општина треба настојати да се путни правац: Сарајево – Београд приближи Фочи, јер би тек тада Општина била повезана са путним комуникацијама на прави начин.

Општина Фоча нема више фабрика, али има све услове за развој туризма, од НП „Сутјеска“ преко рафтинга, као европског брэнда, али све то не значи много уколико нема добре путне комуникације.

Он је сматрао да се од накнада за дрвне сортименте и средстава која се издвајају кроз програме за путеве уз минимално задужење може довести асфалт пред сваку кућу на подручју Општине.

Он је истакао да је пут за Челебиће, од Вучетића гробља до Челебића, пропао за годину дана, што значи да је некавалитетно урађен.

Он је апеловао на Начелника Општине да направи план санације путне мреже, са напоменом да он даје приоритет путу: Фоча – Шћепан Поље, а онда да се уз овај пут рјешавају и пут за Челебиће и Годијено.

Татјана Шифорија је истакла захвалност Начелнику Општине што је иницирао одржавање радног састанка на тему: Стање путне мреже магистралних и регионалних путева на територији општине Фоча и што је у Општину дошло више министара из Владе РС, као и представник ЈП „Путеви РС“.

Она је сматрала да министри не могу реаговати на сваки позив и немају обавезу долазити на сједнице скупштина локалних заједница у Републици Српској, јер на ове сједнице долазе начелник општине и начелници одјелења општинске управе као представници извршне власти, који одговарају на питања одборника.

Она је сматрала да треба поштовати Скупштину, да не треба деградирати Владу РС, деградирати министре и расправљати о њиховим компетенцијама, јер се тако из Фоче шаље лоша порука.

Предраг Кунарац је сматрао да општина Фоча има огромно богатство, да лежи на богатству, као што су шуме и ријеке, а постоје процјене да ће ова врста богатства у наредним периодима бити много цијењена.

Али ово богатство неће се искористити уколико Начелник Општине не буде борац који ће ићи код главне личности Републике Српске.

Он је оцијенио да су министри само пијуни и да немају квалификације да буду министри, а својим понашањем показују колико нас поштује Бања Лука.

Милорад Костић је сматрао да треба похвалити иницијативу Начелника Општине што је успио да обезбиједи да један број министара из Владе РС посјети Општину и предочи им стање регионалних и магистралних путева на подручју Општине. На основу изјава које су дате за јавност, он је оцијенио да се може видјети да је састанак био декларативан и да нема конкретних задатака, као што су износи средстава и почетак радова.

Он је сматрао да је туризам једина могућа привредна грана у Општини, а без добрих путева се не може ништа урадити.

Он је питао Споменка Стојановића, посланика и дугогодишњег директора ШГ „Маглић“, шта је предузео за пут: Фоча – Челебићи, који је од републичког значаја и које су биле његове иницијативе од општег добра у општини Фоча.

Он је питао шта је са девет милиона КМ колико се за десет година издвојило по основу шумских сортимената.

Он је апеловао на Начелника Општине да изврши притисак на Владу РС и да тражи предузимање конкретних активности на путу: Фоча – Шћепан Поље и све друге правце у њиховој надлежности и да се уради одређена стратегија Општине када је у питању развој туризма.

Гордан Мاستило је оцијенио да је путна мрежа на подручју ове општине запостављена прије рата. Године 1976. урађено је озбиљно асфалтирање и то пута од Доброг Поља према Миљевини и Фочи, али се ништа не ради на његовом пристојном одржавању, па и овај пут пропада. Може постојати задовољство једино због пута до Устиколине, јер је он у најбољем стању од свих регионалних и магистралних путева на подручју Општине.

Он је сматрао да се сви ови путеви не могу асфалтирати, али се могу барем одржавати на нивоу макадамског пута са одговарајућим насипањем и ваљањем, јер када би се уваљао насути материјал, пут би трајао дуже.

Највећи проблем код одржавања ових путева је што нико не контролише изведене радове нити има одговорности за лоше урађен посао и све док то буде тако, проблем одржавања путева неће бити ријешен. Он је апеловао на Начелника Општине да из Општинске управе ангажује инжењере грађевинске струке, уколико је то могуће, да изврше контролу изведених радова.

Он је оцијенио да је општина Фоча и прије рата била на рубу интересовања државе, на крају свих дешавања и није се полагало много рачуна на рјешавању њене инфраструктуре. И сада, да није Требиња, отуда не би нико пролазио, па органи Општине морају да се заложу да се по питању путних комуникација нешто уради.

Мирослав Матовић је подржао одржавање састанка Начелника Општине са министрима из Владе РС, сматрајући да је требало да на овој сједници Скупштине буду присутни министар саобраћаја и веза или директор ЈП „Путеви РС“ како би се истим могла поставити одређена питања.

Он је подсетио да је за санацију ударних рупа на подручју града планирано 15.000 КМ, сматрајући да се мора повести рачуна и о локалним путевима.

Грађани стално указују на лош путни правац у Улици цара Душана, према Средњошколском центру (тротоар), на пут за Ливаде, пут у Улици цара Лазара, пут према Универзитетској болници и Медицинском факултету и друге путне правце.

Он је питао како Општина може постати чвориште у туристичком и привредном погледу ако је путна комуникације катастрофална. Од Фоча до првог аеродрома је 70 km, а пут: Фоча – Сарајево је вема лош. Пут: Фоча – Шћепан Поље може се назвати „пут смрти“, а повезује два главна града, Сарајево и Подгорицу. Такође, у катастрофалном стању је и пут: Фоча – Тјентиште, као и путна комуникација: Фоча – Челебићи, која је у претходном Одбрамбено – отаџбинском рату била изузетно значајна за Општину.

Да Фоча нема два факултета, била би као општине Рудо и Чајниче.

Једина нормалана путна комуникација је: Фоча – Устиколина – Горажде – Вишеград.

Он је сматрао да се санирању путних праваца на подручју Општине мора прићи много озбиљније и са конкретно одређеним роковима о почетку и завршетку радова на наведеним путним правцима, јер су без тога слаби изгледи да ће се нешто по питању ових путних комуникација одрадити како треба.

Никола Вуковић је сматрао да ће се сви у Скупштини сложити да је у задњих неколико деценија путна комуникација на подручју Општине у веома лошем стању.

Он је похвалио што су министри из Владе РС дошли у Фоча и заједно са Начелником Општине отишли на лице мјеста и увјерили се у стање путних комуникација, изражавајући увјерење да ће се по питању путних комуникација до краја године нешто урадити, односно да ће се Општина помјерити с мртве тачке.

Он је апеловао да се санација путева врши квалитетно.

Он је као примјер добро урађеног пута навео пут за село Брусна, који је, додуше, на неколико мјеста крпљен.

Он је похвалио рад бивше министрице за спорт и омладину Јасмине Давидовић, уз оцјену да је она за општину Фоча урадила доста у односу на друга лица која су из ове општине била министри.

Он је оцијенио да је Србија постала регионални лидер и да то треба искористити.

Милош Милић је оцијенио да је задње озбиљније улагање у путну инфраструктуру на територији општине Фоча било 1976. године.

Сваки економски препород везан је за неке велике инвестиције, поготово у области грађевинарства, јер те инвестиције вуку друге инвестиције и остварује се запошљавање и повећавање бруто друштвеног производа, као и развој терцијарних дјелатности, као што су: туризам, угоститељство итд.

Он је оцијенио да су се у досадашњем мандату Начелника Општине десиле неке крупне ствари, које треба подржати и поштовати. Он је сматрао да ће се изградњом ХЕ Бук Бијела ријешити и питање пута: Хум – Шћепан Поље и други путни правци.

За општину Фоча је битно да буде спремна са стручним кадровима, јер велики пројекти захтијевају школована стручна лица, као што су: грађевински техничари, електротехничари, а поготово инжињери, па је апеловао да се о овоме води рачуна, јер у Општини нема довољно стручног кадра.

Поред ових великих инвестиција које се тичу главних путева, може се причати и о другим питањима, као што су: хотели и други смјештајни објекти.

Радмил Марић је оцијенио да је питање магистралних и регионалних путева једно од најважнијих питања Општине, можда важније од буџета или од претходне теме, која је имала политичку тежину, али ни Информација није добро припремљена.

Он се лично увјерио у катастрофално стање путева на подручју Општине, као што је пут према Заваиту и Тјентишту.

Пут према Сарајеву је гори него када је студирао, уз оцјену да путеве на подручју Општине прије 1990. године нико није ни радио.

Најважнији пут је: Фоча – Шћепан Поље, јер Општина треба да се отвори према Србији и Црној Гори и увеже више него што је то досад био случај.

Он је сматрао да треба кренути са рјешавањем локалних путева који су у лошем стању.

Крсто Ивановић је оцијенио да је Информација приказала реално стање путева на подручју општине Фоча.

Он је сматрао да се путеви требају рјешавати дионица по дионица и да то буде урађено по стандардима.

Треба повести рачуна о путу који води према пирамидама, у смислу његовог насипа, чишћења, раскресивања и адекватног усмјеравања отпадних вода.

Пут према Средњошколском центру треба да буде у много бољем стању.

Душан Бодирога је сматрао да је потребно да Општина има неки документ којим би се дефинисало на који начин ће се рјешавати катастрофална путна инфраструктура. Он је подсетио да је Главна служба за ревизију дала препоруку да се уради стратегија главних путева и улица у граду, Скупштина је прихватила нацрт овог документа, али не и коначан документ, а он је веома битан, јер би се на тај начин могао одредити начин, средства и приоритет у рјешавању путних праваца.

Код радова на путевима веома је битан надзор, јер све што је до сада урађено на путевима, било је урађено на веома лош начин.

Залагањем г. Мирка Шаровића и притиском на Савјет министара БиХ, пробијен је пут десном обалом ријеке Таре, који је развојна шанса за рафтинг

туризам, па је апеловао да се и убудуће, поред органа Републике Српске, дјелује и према органима БиХ.

У договору са рафтерима треба покушати да се средства која се прикупе од боравишне таксе намјенски потроше за уређење овог пута, што би значило много и за развој туризма на простору Мештревца, Веленића и осталог подручја, јер се на тај пут могу надовезати и друге путне комуникације.

У Веленићима постоји коњички клуб од 20 арапских коња, који има шансу да постане бренд.

Са подручја Челебића посијече се велика количина шуме, али становници овог подручја од тога немају никакве користи.

Он је сматрао да један од закључака Скупштине треба да се односи на рокове за рјешавање регионалних и магистралних путева, односно да се тражи од Владе РС до каже до када ће се извршити асфалтирање путних праваца за која је надлежна, како би се могла пратити динамика тог посла, јер Општина не може сама асфалтирати ове путеве.

Он је сматрао да прича о ангажовању предузећа „Western mining“ није реална и да од тога нема ништа.

Споменко Стојановић, посланик у Народној скупштини РС је одговорио на питање одборника Милорада Костића да не може са сигурношћу рећи колико је ШГ „Маглић“ у протеклих десет година уплатио на рачун Општине Фоча по основу шумских сортимената, али о томе постоји евиденција у предузећу и тај се податак може добити.

Он је нагласио да ово предузеће не одређује у које намјене ће се трошити ова средства. У Закону о шумама, из 2008. године, предвиђено је да се средства од шумских сортимената троше за развој неразвијених дијелова општине са којих потичу сортименти, али је 2020. године дошло до измјена овог закона којим је предвиђено да се средства од дрвних сортимената могу трошити и за друге пројекте који су од значаја за локалну заједницу, осим за плате запослених или друга давања.

Он је оцијенио да је путна инфраструктура на подручју Општине у веома лошем и катастрофалном стању и да по том питању треба предузимати велике мјере.

Начелник Општине је направио велики корак јер је успио да у Општину дођу три министра и извршни директори из ЈП „Путеви Српске“ и да се коначно крене са мртве тачке.

Он је сугерисао да се код дефинисања закључака траже рокови, мада је немогуће да се у једној години ријеша пут за Челебиће, али треба рећи шта је приоритет код регионалних и магистралних путних праваца.

Он је информисан да ће се правити пут према Шћепан Пољу и пут долином ријеке Сутјеске, до Тјентишта, јер за градњу ових путева постоје виши интереси и то Републике Српске, Босне и Херцеговине, па и много даље, а постоје и средства да би се то ријешило.

За регионалне путеве друге категорије, као што су пут преко Слатине за Чајничке и пут од Драгочаве до Шула, он није био сигуран да Република Српска има средстава да ове путеве уради по стандардима који се траже за ову категорију путева. Министар саобраћаја је обећао да ће се урадити предрачун радова за ове путне правце, а и представници рудника олова и цинка на Челебићима су вољни да једним дијелом учествују у финансирању реконструкције овог пута. То се односи и на ШГ „Маглић“, које ће једним дијелом учествовати у финансирању, мимо законске обавезе издвајања средстава по основу шумских сортимената.

Милан Вукадиновић, начелник Општине је, у завршној ријечи, сматрао да Скупштина треба да донесе јединствен закључак да се путне комуникације на подручју општине Фоча поправе.

На састанку који је одржан у Општини прије два дана, помоћник министра за комуникације и транспорт у Савјету министара БиХ, Младен Голужа је изнио планове изградње моста на ријеци Тари, на Шћепан Пољу и изградњи интегрисаног граничног прелаза у Црној Гори, што би олакшало и убрзало прелазак робе и путника. Вриједност пројекта је два милиона евра и тренутно се ради на изради међудржавног споразума о изградњи, са крајњим роком за потписивање до 3. 7. 2021. године, што је предуслов за израду остале потребне документације, добијање потребне сагласности и дозволе за отпочињање радова, у којим ће бити дефинисана структура финансирања, права и обавезе. Договорено је да учешће Босне и Херцеговине и Црне Горе буде по 50 %, а средства за овај пројекат су обезбијеђена.

Санација одрона код Сијерачких стијена је извјесна и радиће се врло брзо.

Путна комуникација према Средњошколском центру и Аутобуској станици је планирана да се ради у овој години.

За путни правац: Брод – Шћепан Поље урађен је главни пројекат и у току су послови експропријације. Неопходно је да се уради 800 метара пута од Брода на Дрини према Шћепан Пољу, гдје ће морати да се прилагоди, односно измијени регулациони план. Вриједност ове путне комуникације је 65 милиона евра, која ће се финансирати из кредитних средстава. Републички правобранилац Милимир Говедарица је образложио да је за ову путну комуникацију у току процес експропријације, извршено је цијепање парцела и припрема се приједлог рјешења за сједницу Владе РС за утврђивање општег интереса како би се могао извршити процес експропријације, као и да постоје приговори на план експропријације.

У току је израда главног пројекта за путну комуникацију: Брод – Тјентиште, долином ријеке Сутјеске, која би се повезала са путном комуникацијом: Брод – Шћепан Поље, изградњом новог моста на ријеци Дрини. Овај пројекат ће се подијелити у два дијела, па је за изградњу моста Република Србија планирала да издвоји 10 милиона евра, односно пет милиона евра грантовских средстава.

Најављено је да ће се од предсједника Србије затражити помоћ у вези пута за Челебиће, јер држава Србија задњих година интензивно помаже Републику Српску, а комуникација за Челебиће је много допринијела у свим могућим временима и зато се треба одужити подручју Завита и Челебића.

Сузана Гашић, министарска трговине и туризма РС је обишла локације и туристичке дестинације, уз сагласну оцјену да нема развоја туризма на простору општине Фоча без путних комуникација. Обиђен је пут десном обалом ријеке Таре, на којем се мора радити уколико се жели постићи развој рафтинг туризма. А то је везано за рјешавање статуса Парка природе, гдје постоји намјера да основна школа на Завиту буде управна зграда будућег Парка природе.

Плато пјешчаних пирамида, пећина и водопад на Миљевини је туристички веома интересантан. Туристичка организација Општине мора много квалитетније да промовише ову причу, јер је она, последице НП „Сутјеска“ и ријеке Таре, трећа туристичка дестинација. Постоји намјера да се МЗ Миљевина повеже са пирамидама, па ће се у наредном периоду, чим буде лагоднија финансијска ситуација, предложити да се асфалтира пут из правца Миљевине према Пирамидама, што је око два километра пута.

Он је најавио да ће се у приједлогу закључка тражити да надзорни органи раде квалитетније свој посао у вези радова и зимског одржавања на регионалним и магистралним путевима и да се о том надзору информише Скупштина, минимално два пута у току године, односно прије и последице завршетка зимске сезоне.

Он је предложио да се направи кратка пауза у раду Скупштине, у којој ће сви представници политичких субјеката учествовати у усаглашавању приједлога закључка извршне власти Општине, односно формулисању заједничког закључка у вези ове проблематике.

У 17.59 часова предсједник Скупштине је одредио **паузу** у раду Скупштине, у трајању од 10 минута, ради усаглашавања ставова политичких субјеката о приједлогу закључка.

Скупштина је наставила са радом у 18.18 часова, уз кворум од 18 присутних одборника.

Предсједник Скупштине је упознао одборнике да је у паузи сједнице одржан састанак којем су присуствовали представници свих политичких субјеката у Скупштини и да је у погледу предложеног закључка извршне власти Општине постигнута потпуна сагласност политичких субјеката.

Он је затражио од Начелника Општине да прочита усаглашени приједлог закључка.

Након изложеног приједлога закључка, предсједник Скупштине је позвао одборнике да се изјасне о приједлогу закључка.

Након извршеног гласања, предсједник Скупштине је констатовао да је **Скупштина Општине Фоча**, једногласно („за“ је гласао 21 одборник), донијела

З а к љ у ч а к

1. Скупштина Општине Фоча констатује да су магистрални и регионални путеви на подручју општине Фоча у јако лошем стању.

Становници општине Фоча су врло незадовољни, како у погледу изграђености путне инфраструктуре, тако и стањем текућег и зимског одржавања путева.

Стање ових путева није безбједно за саобраћај и путнике, те представља препреку за економски развој како општине Фоча, тако и регије.

2. Скупштина Општине Фоча апелује да се што прије изведу радови на магистралном путу М I – 111, дионица: Брод на Дрини – граница БиХ / ЦГ (Шћепан Поље), како би се на постојећој дионици пута омогућио несметан и безбједан проток робе и људи.

Радови подразумијевају проширење пута од пет метара цијелом дужином, израду одбојних ограда и пресвлачење асфалтом.

Да се у наредном периоду убрзају све активности како би се што прије почело са изградњом нове трасе магистралних путева М I – 111, дионица: Брод на Дрини – граница БиХ / ЦГ (Шћепан Поље) и М I – 109, дионица: Тјентиште – Брод на Дрини.

3. Скупштина Општине Фоча апелује да се у наредном периоду покрену активности на реконструкцији магистралног пута М II – 510, на дионици: Фоча – Годијено, као и реконструкцији регионалног пута Р II – 5511 Драгочава – граница РС / ЦГ (Шула).

4. Скупштина Општине Фоча апелује на Савјет министара Босне и Херцеговине да, у складу са својим овлашћењима и могућностима, убрза активности на реализацији изградње пута М I – 111, на дионици: Сарајево – Добро Поље – Брод на Дрини – граница БиХ / ЦГ (Шћепан Поље).

5. Скупштина Општине Фоча захтијева знатно боље одржавање магистралних и регионалних путних праваца на подручју општине Фоча.

Скупштина Општине Фоча захтијева од Јавног предузећа „Путеви Републике Српске“ Бања Лука да обавезе надзорне органе да прије почетка и након завршетка зимске сезоне поднесу Скупштини Општине Фоча информацију о спроведеним

мјерама и активностима, а такође и о реализацији активности на свим горе поменутих путним правцима.

На крају сједнице, **предсједник Скупштине** је подсетио одборнике да је у суботу, 22. маја 2021. године Слава Општине Фоча, па их је позвао да присуствују прослави, којом приликом је прочитао распоред планираних свечаности.

Скупштина је завршила са радом у 18.30 часова.

ЗАПИСНИК
ВОДИЛА
Милена Вуковић

СЕКРЕТАР
СКУПШТИНЕ
Бранимир Радовић

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ
Сђан Драшковић